

Yn bresennol

Ynys Môn Rheinallt Thomas (RT) Phil Lord (PL) Blaenau Gwent Chris Abbas (CA) Kathy Riddick (KR) Pen-y-bont ar Ogwr Alice Parry (AP) Edward Evans (EE) Caerffili Jayne MacFarlane (JM) Sarah McErlaine (SM) Eifion ap Llwyd Dafydd (ELD) Caerdydd Rheinallt Thomas (RT) Sir Gaerfyrddin Jennifer Harding-Richards (JHR) Ceredigion Rhianydd James (RJ) Conwy Phil Lord (PL)	Sir Ddinbych Phil Lord (PL) Jennie Downes (JD) Sir y Fflint Vicky Barlow (VB) Trevor Dobson (TB) Dave Mackie (DM) Gwynedd Merthyr Tudful Donna Graves (DG) Sir Fynwy Louise Brown (LB) Rachel Buckler (RB) Castell-nedd Port Talbot Nia Jenkins (NJ) Rachel Samuel (RS) Casnewydd Huw Stephens (Ysgol Uwchradd)	Powys Rhondda Cynon Taf Matthew Maidment (MM) Torfaen Hayley Jones (HJ) Bro Morganwg Naomi Marshallsea (NM) Elizabeth Jones (EJ) Tyler Saunders (TS) Fran Wright (FW) Rhiannon Birch (RB) Wrecsam Tania ap Siôn (TS) Libby Jones (LJ) CSC Donna Graves (DG) EAS Hayley Jones (DG) Mike Head Alison	PYCCGM Phil Lord (PL) Donna Graves (DG) EFTRE Phil Lord (PL) Arsylwyr CBAC Andrew Pearce (AP) Chris Owens (CO) Paul Morgan (PM) ESTYN Gwawr Meirion (GM) REC Kathy Riddick (KR) Libby Jones (LJ) Eglwys yng Nghymru Lisa Taylor (LT) Gwasanaeth Addysg Gatholig Angella Keller (AK) CLILC Elin Stock (ES) Cymwysterau Cymru (CC) June Jenkins (JJ) Rhwydwaith Rhyngffydd ADEW Cofnodion (o'r recordiad) Jo Nicholls (JN) Cyfieithydd: Sioned Jones (SJ)
--	---	--	---

Cofnodion y cyfarfod

1. Cyflwyniad a chroeso

Croesawodd EE yr aelodau i gyfarfod yr hydref a diolchodd i Awdurdod Lleol Bro Morganwg a'i GYSAG am gynnal y cyfarfod. Croesawodd EE y cynrychiolwyr o Fro Morganwg; y Cynghorydd Naomi Marshallsea, Maer Bro Morganwg, Liz Jones, Cyfarwyddwr Dysgu a Sgiliau a Rhiannon Birch, Aelod Cabinet dros Addysg, y Celfyddydau a'r Gymraeg.

Rhoddodd y Cynghorydd Marshallsea y croeso canlynol:

Rwy'n falch iawn ac yn ei theimlo'n anrhydedd cael agor cyfarfod heddiw a chroesawu Cymdeithas CYSAGau Cymru i awdurdod lleol Bro Morganwg. Ni sy'n lletya'r cyfarfod heddiw, a hoffwn drosglwyddo'r awenau i Liz Jones, Cyfarwyddwr Dysgu a Sgiliau, a fydd yn eich croesawu chi i gyd heddiw.

Rhoddodd Liz Jones y cyflwyniad canlynol:

Mae heddiw yn dwyn ynghyd gymuned sydd wedi ymrwymo'n ddwfn i ffurfio profiadau addysgol ein plant a'n pobl ifanc. Cymuned sy'n deall arwyddocâd dwfn y cwricwlwm ar gyfer Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg o fewn ein cenhadaeth genedlaethol ar gyfer addysg. Mae CGM yn ymwneud â mwy na chynnwys pwnc yn unig. Mae'n ymwneud â gweithredu ein pwrpas moesol, creu ysgolion cynhwysol sy'n wirioneddol groesawgar, yn gwerthfawrogi amrywiaeth ac yn awyddus i ddarparu'r amgylcheddau dysgu gorau posibl, lle mae pob dysgwr, beth bynnag fo'u cefndir, eu credoau neu eu profiadau bywyd, yn teimlo eu bod yn cael eu cydnabod, eu parchu a'u bod yn gallu ffynnu mewn byd lle mae hunaniaethau, credoau a gwerthoedd yn croestorri mewn ffyrdd cymhleth. Nid yw ein gwaith erioed wedi bod yn bwysicach, a thrwy gwricwla meddylgar, wedi'u cynllunio'n dda, gallwn feithrin chwilfrydedd yn hytrach nag ofn, empathi yn hytrach na rhaniad, a dealltwriaeth yn hytrach na thybio. Rydym yn helpu dysgwyr i wynebu gwahaniaeth gyda hyder, ymgysylltu mewn deialog gyda pharch a chyfrannu at gymunedau gyda charedigrwydd. Dyma hanfod addysg gynhwysol, ac mae'n gyfrifoldeb yr ydym i gyd yn ei rannu. Yn ganolog i hyn mae rôl greiddiol ein hawdurdodau lleol ein hunain, ac yn ddiamau, mae'r arweiniad, y canllawiau a'r ymrwymiad cadarn yn galluogi ysgolion i dderbyn y gefnogaeth sydd ei hangen arnynt. Heb arbenigedd partneriaeth ac eiriolaeth, ni ellid gwireddu dyheadau CGM yn ymarferol. Heddiw dathlwn y pwrpas cyffredin hwnnw. Credaf ei fod yn gyfle i fyfrio ar yr hyn a gyflawnwyd gennym.

Rwyf am ddiolch i bawb am yr angerdd, yr ymroddiad a'r proffesiynoldeb rydych chi i gyd yn eu cynnig i'r gwaith hanfodol hwn, oherwydd gyda'n gilydd, rydym yn llunio nid yn unig cwricwlwm, ond Cymru sy'n fwy deallus, yn fwy cynhwysol ac yn fwy tosturiol.

Diolchodd EE i Fro Morgannwg am gynnal y digwyddiad.

2. Myfyrdod tawel

Arweiniodd EE fyfyrdod ar greu'r byd a pharhaodd gyda myfyrdod ar adegau o anobaith a diolch, gan bwysleisio pwysigrwydd diolchgarwch.

3. Ymddiheuriadau

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan Keith Evans, John Mitson ac Emily Lloyd.

4. Cofnodion y cyfarfod diwethaf, Zoom (2 Gorffennaf 2025)

Adolygwyd y cofnodion a dylid eu diwygio fel a ganlyn:

- Ychwanegu Jennifer Harding-Richards, Sir Gaerfyrddin at yr ymddiheuriadau.
- Dywedodd RT fod Non Dafydd (ND) yn Gynghorydd Sir ac yn Gadeirydd CYSAG / CYS Ynys Môn, ac nid yn ymgynghorydd fel y nodwyd yn y cofnodion.
- Cadarnhawyd Rhys Evans fel aelod o CYSAG / CYS Caerffili.

Gyda'r gwelliannau hyn wedi'u gwneud, cynigiodd RS ac eiliodd PL fod y cofnodion yn gofnod cywir.

Bydd EE, y Cadeirydd, yn llofnodi'r cofnodion i nodi mai dyma'r fersiwn derfynol ac yn darparu'r copi wedi'i lofnodi hwn i AP i'w ffeilio.

DRAFT

5. Materion yn codi o gofnodion y cyfarfod diwethaf (2 Gorffennaf 2025)

Dim materion newydd yn codi y tu allan i agenda'r cyfarfod presennol.

6. PYCCGM

Cyflwyniad ar TGAU Astudiaethau Crefyddol

Rhoddodd Chris Owens, CBAC, drosolwg o'r TGAU astudiaethau crefyddol, sef manyleb etifeddol 2017, gan dynnu sylw at bynciau craidd Cristnogaeth a Christnogaeth Gatholig gydag Islam ac Iddewiaeth yn cynnwys y niferoedd mwyaf o fyfyrwyr ar gyfer crefyddau'r byd a astudiwyd. Rhannodd CO ystadegau ar rifau myfyrwyr a niferoedd canolfannau, dros y 6 blynedd diwethaf, gan bwysleisio pwysigrwydd y cymhwyster.

Mae CBAC yn gweithio mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru (LIC) a Chymwysterau Cymru. (CC). Mae Cristnogaeth neu Gristnogaeth Gatholig yn parhau i fod yn ganolog i'r fanyleb newydd; gyda phob myfyriwr i astudio un o grefyddau'r byd. Yr un gwahaniaeth allweddol rhwng yr hyn a fydd bellach yn gymhwyster etifeddol a'r cymhwyster newydd yw'r ffocws ar Asesiad Di-arholiad.

Codwyd cwestiwn ynghylch y rhesymau dros y dirywiad yn y nifer sy'n astudio Sikhiaeth. Ymatebodd CO nad oes data ar gael i esbonio'r gostyngiad.

JHR: Gofynnwyd a oes unrhyw ddata i gymharu ceisiadau TGAU AG gyda TGAU daearyddiaeth a hanes. Dywedodd CO fod data ar gael ar y rhyngwrdd ac y byddai'n ymchwilio i hyn.

LB: Mynegodd bryder ynghylch y ffaith nad yw'r TGAU byr ar gael, a oes unrhyw bosiblirwydd y bydd hwnnw yn cael ei ailgyflwyno o gwbl?

CO: Penderfynodd Llywodraeth Cymru dynnu'r cwrs byr TGAU yn ôl. Bu ymgynghoriad.

RS: Wedi'i gadarnhau gyda datblygiad cymwysterau newydd, na fydd cyrsiau byr yn bodoli mewn unrhyw bwnc o fewn cwricwlwm Cymru.

MM: Gofynnwyd a oes gan CBAC gysylltiadau â'r BBC o ran 'Bite Size BBC', ac a yw CBAC yn debygol o gynhyrchu adnoddau ar gyfer y fanyleb newydd?

CO: Oes, mae gan CBAC gysylltiadau â'r BBC ac mae'r BBC yn bwriadu datblygu adnoddau newydd.

Cyflwyniad ar Astudiaethau Crefyddol Safon UG a Safon Uwch

Trafododd Andrew Pierce, CBAC, effaith COVID-19 ar niferoedd y myfyrwyr sy'n cofrestru ar gyfer astudiaethau crefyddol Safon UG a Safon Uwch a'r adferiad dilynol.

Tynnodd AP sylw at boblogrwydd Bwdhaeth ar lefel A ac yna Cristnogaeth, Hindŵaeth, Islam, Iddewiaeth a Sikhiaeth a rhannodd ystadegau ar ganlyniadau lefel A, gan nodi'r cyfraddau A seren a gyflawnwyd ar ôl COVID.

Diolchwyd i athrawon Addysg Grefyddol am eu hymroddiad a'u gwaith caled wrth gyrraedd y canlyniadau hyn.

Diolchodd EE i CO ac AP am eu cefnogaeth yng nghyfarfodydd CCYSAGauC.

CAM GWEITHREDU: Y ddau gyflwyniad i'w hanfon ymlaen at LJ i'w dosbarthu i aelodau Pwyllgor CCYSAGauC.

7. Materion Llywodraeth Cymru [LIC]

Cyfarfodydd tymhorol arferol gyda chydweithwyr Llywodraeth Cymru (LIC)

Cynhaliwyd cyfarfod ar 5 Tachwedd. Roedd yn gyfarfod llawn iawn a fynychwyd gan gynrychiolwyr CCYSAGauC: EE RS, LJ, AP a TaS. Cynrychiolwyr y gweithgor oedd Sam Clinton, Clare Hubberfield a Pauline Smith.

Trafodwyd y pwyntiau canlynol ar yr agenda:

1. **Adroddiadau Blynnyddol CYSAG** - nododd y Gweithgor fod gwahaniaethau yn yr adroddiadau a dderbyniwyd. Cytunodd y Gweithgor i ailysgrifennu'r canllawiau ar gynnwys yr adroddiadau blynnyddol. Mae hyn bellach yn nwylo'r Gweinidog. Cytunodd y Gweithgor i gysylltu â CCYSAGauC a PYCCGM.
2. **Ailgychwyn y gwaith gyda Max White** - sut i gynyddu nifer yr athrawon Addysg Grefyddol a sut i gadw athrawon. Mae LJ mewn cysylltiad â MW a bydd yn dilyn i fyny gyda mwy o fanylion pan fyddant ar gael.

3. **Cymorth cenedlaethol ar gyfer cynllunio'r cwricwlwm a'r asesiad lleol** - mae LIC yn agor hyfforddiant i bartneriaid ac awdurdodau lleol. Bydd LIC yn rhannu rhagor o wybodaeth, bydd cyfle gan CCYSAGauC i ddod yn bartner.
4. **Panel cymeradwyo ar gyfer dysgu proffesiynol** - bydd cymeradwyaeth yn parhau gan Lywodraeth Cymru ond mae angen ymchwilio ymhellach i sut y bydd yn digwydd. Mae CCYSAGauC yn aros am fwy o fanylion.
5. **Ysgolion yn cyhoeddi eu darpariaeth ar gyfer CGM** - Cadarnhaodd Llywodraeth Cymru nad oes unrhyw ganllawiau penodol. Penderfyniad yr ysgolion yw cyhoeddi ai peidio. Awgrymodd Llywodraeth Cymru ei bod yn arfer da rhannu gwybodaeth gyda rhieni. Atgoffodd RS y grŵp o'r sefyllfa gyfreithiol bod Cylchlythyr 10/94 yn dal i fodoli ond dim ond yn berthnasol i'r agweddau hynny nad ydynt yn dod o dan y ddeddfwriaeth newydd. Mae addoli ar y cyd yn dal i fodoli o fewn Cylchlythyr 10/94, mae bron popeth arall sy'n ymwneud ag addoli ar y cyd a CYSAG / CYSau o dan y ddeddfwriaeth newydd.
6. **Cwynion am CGM a'r hawl i dynnu'n ôl a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru** - Cydnabu Llywodraeth Cymru fod gwybodaeth anghywir wedi'i rhannu trwy'r cyfryngau cymdeithasol. Mae Llywodraeth Cymru yn ymateb i bob cwyn yn unigol mewn ffordd ffeithiol, gan ddyfynnu'r canllawiau. Gwnaeth LIC sylw bod ysgolion yn ymateb i gwynion mewn ffordd gadarnhaol. Gwnaeth LIC yn glir bod yn rhaid i ALLau ymateb yn eu ffordd eu hunain. Cynhelir cyfarfod gyda PL a Sam Clutton i barhau â'r drafodaeth ar ymdrin â chwynion.
7. **CGM gorfodol i flynyddoedd 10 ac 11** – soniodd CCYSAGauC wrth y Llywodraeth fod dau o gyrrff dyfarnu'r gyfres sgiliau wedi gofyn i CCYSAGauC roi adborth ar gynnwys yr unedau sy'n berthnasol i CGM. (Bydd LJ yn trafod hyn yn Eitem 9). Mae CCYSAGauC wedi codi pryderon ynghylch:
 - Rhywfaint o'r cynnwys a'r negeseuon dryslyd nad ydynt yn berthnasol i CGM.
 - Y ffaith bod yr unedau sgiliau ar gyfer CGM yn brin iawn yn y gyfres gyfan.
 - Y ffaith nad oes rhaid i ysgolion gynnig CGM.
 - Y risg na fydd ysgolion yn mynd i'r afael â'r gofyniad gorfodol yn ei gyfanrwydd a'r goblygiadau dilynol.
 - Os nad yw CGM gorfodol yn digwydd mewn ysgolion, pa dystiolaeth y gellir ei defnyddio i brofi'r pryderon hyn?
 - Hawl myfyrwyr ym flynyddoedd 10 ac 11 i barhau i astudio CGM.
 - Mae'r mesurau perfformiad newydd sy'n cael eu datblygu gan Lywodraeth Cymru ar ffurf drafft. Unwaith y bydd yr ymgynghoriad wedi'i gwblhau, bydd Llywodraeth Cymru yn gofyn i CCYSAGauC am adborth (yn y flwyddyn newydd mae'n debyg). Ystyriwch a oes rhywbeth yno ar gyfer y gofynion gorfodol yn y cwricwlwm a CGM ym flynyddoedd 10 ac 11 y gall ysgolion adrodd yn ôl arno. Mae'r drafodaeth hon yn parhau.

TD: Pa mor fawr yw problem y cwynion am yr hawl i dynnu'n ôl?

RS: Ni ddarparwyd unrhyw ffigurau ond gan nad yw Llywodraeth Cymru eisiau cyhoeddi ymatebion safonol, mae'n awgrymu mai nifer fach o gwynion sydd.

HS ac RB: Mynegi eu pryder ynghylch addysgu CGM blynyddoedd 10 ac 11 a pha mor anodd fydd hi i ysgogi dysgwyr.

RS: Cytuno, a chadarnhawyd bod Pwyllgor Gwaith CCYSAGauC yn bryderus iawn ac yn parhau i drafod hyn gyda LIC. Awgrymwyd y byddai'n dda cael tystiolaeth gan CYSAGau ar yr hyn sy'n digwydd yn lleol. Soniodd RS fod CCYSAGauC ar y Cyfeiriadur o Ymgynghorwyr ar gyfer y cyrff dyfarnu sy'n datblygu'r setiau sgiliau.

Diolchodd RS i RB am rannu'r llythyrau y mae wedi'u hanfon at Lywodraeth Cymru. Mae CCYSAGauC wedi anfon pryderon RB yn uniongyrchol at Sam Clutton ac yn aros am ymateb pellach ganddi. Mae'n drafodaeth barhaus.

LJ: Cadarnhaodd mai cyfrifoldeb y CYSAG yw cynghori'r ALI a chyfrifoldeb yr awdurdod lleol yw cynnal y monitro. Gall CYSAGau gynghori'r awdurdod lleol ar yr hyn y dylent fod yn ei wneud, a'r ALI ddylai gynnig y gefnogaeth i ysgolion a monitro CGM gorfodol. Os oes unrhyw broblemau gyda'r awdurdod lleol yn methu â gwneud hynny e.e. bod heb ymgynghorydd pwrpasol, ac ati, angen i'r CYSAG drafod hyn gyda'r ALI. Os oes angen, gall CCYSAGauC roi cefnogaeth i GYSAGau.

8. Ymchwil a gefnogir gan CCYSAGauC - Prosiect Llais yr Athro: CGM yn y Cwricwlwm i Gymru

Mae arolwg prosiect llais yr athro ar CGM yn cael ei gefnogi gan CCYSAGauC mewn dwy brif ffordd. Yn gyntaf, mae CCYSAGauC wedi bod yn hyrwyddo a dosbarthu'r arolwg ac yn ail, bydd CCYSAGauC yn helpu i ledaenu'r canfyddiadau ledled Cymru.

Nod yr arolwg yw cael cipolwg ar sut mae athrawon yng Nghymru sy'n ymwneud â CGM yn ymgysylltu â'r newidiadau cwricwlwm yn y cam cynnar hwn o gyflwyno'r cwricwlwm. Gobeithir y bydd yr ymchwil yn

cyfrannu at ddeialog broffesiynol a dysgu proffesiynol. Mae'n astudiaeth ansoddol anwythol a bydd yn llunio cwestiynau ymchwil yn y dyfodol yn lleol ac yn genedlaethol.

Mae adroddiad dwyieithog llawn i'w gyhoeddi ar ddiwedd tymor y Gwanwyn, ynghyd â dwy neu dair erthygl mewn cyfnodolion a adolygir gan gymheiriaid.

Bydd cyflwyniadau hefyd mewn cynadleddau a symposia yng Nghymru a thu hwnt i Gymru. Mae tri eisoes wedi cael eu cynnal:

- 23 Mehefin 2025 - Cymuned ddysgu ymchwil sy'n cyfarfod yn rheolaidd yng nghadeirlan Lerpwl.
- 28 Gorffennaf 2025 - Seminar Rhyngwladol ar Addysg Grefyddol a Gwerthoedd
- 9fed Medi 2025 - Cynhadledd Flynyddol Cymdeithas Ymchwil Addysgol Prydain

Mae'r arolwg wedi'i gau ac mae dadansoddiad cyffredinol o'r ymatebion caeedig yn ôl math o ysgol wedi'i gynnal. Ar hyn o bryd mae'r cwestiynau agored yn cael eu codio a'u dadansoddi.

Bydd lansiad ar-lein o'r adroddiad ar gyfer aelodau CCYSAGauC a'r rhai sy'n gysylltiedig â CCYSAGAUC yn dechrau yn yr wythnos sy'n dechrau 23 Mawrth 2026. Bydd gwahoddiad i seminar ar-lein yn cael ei anfon at y CYSAGau a'r rhai sy'n gysylltiedig â CCYSAGauC.

9. Cymwysterau

Diolchodd June Jenkins (CC) i CCYSAGauC am y cyfle i adrodd yn y cyfarfod.

Adroddodd JJ y canlynol:

Y chwe chorff dyfarnu a fydd yn cynnig holl unedau'r Cymwysterau Sgiliau ar gyfer Bywyd a Gwaith yw:

- Agored Cymru
- King's Trust
- Open Awards
- Pearson
- TLM
- CBAC

Mae'r cyrff dyfarnu wedi mynd trwy broses gadarn i ddangos y gallant gynnig y cymwysterau. Mae'r cymwysterau wrthi'n cael eu datblygu. Mae'r amserlen ar gyfer eu cyflwyno yn amrywio yn dibynnu ar y corff dyfarnu. Bydd CC yn derbyn y cyflwyniadau cyntaf o nawr tan ddiwedd mis Mawrth 2026. Bydd CC yn darparu adborth rheoleiddiol, a fydd yn fanwl iawn, a bydd yn egluro lle nad oes cydymffurfiaeth â'r meini prawf cymeradwyo.

Mae'r holl gymeradwyaethau i'w gwneud erbyn mis Medi 2026. Mae manylebau ar gyfer y cymwysterau i'w cyhoeddi ym mis Medi 2026, gan ganiatáu blwyddyn i ysgolion a chanolfannau gynllunio a deall y fanyleb. Mae popeth ar y trywydd iawn ar hyn o bryd.

O ran y cymwysterau sy'n bodoli ar hyn o bryd, rydym wedi mynd trwy broses a benderfynodd pa gymwysterau fyddai neu na fyddai ar gael yn y dyfodol, ac rydym wedi cyhoeddi'r wybodaeth honno, ac mae wedi'i chyhoeddi ar wefan CC.

O ran dyddiadau gorffen y cymwysterau na fyddant yn cael eu caniatáu mwyach, bydd ysgolion, colegau, ac ati, yn gallu cymryd y cymwysterau hyn hyd at y garfan sy'n dechrau yn 2026. Ar yr amod bod y cyrff dyfarnu eu hunain yn dewis gwneud hynny. Mae dyddiadau gorffen y cymwysterau i'w gweld ar wefan CC <https://www.qiw.wales/>.

O ran pob un o'r unedau o fewn y gyfres sgiliau ar gyfer bywyd a sgiliau ar gyfer gwaith, mae pob uned yn radd pasio neu fethu. Gall dysgwyr gymryd nifer amrywiol o unedau, a gallant eu cymryd ar lefel mynediad un, lefel mynediad dau, lefel mynediad tri, lefel un neu lefel dau.

Golyga hyn, unwaith y bydd y dysgwyr wedi cymryd yr ystod o unedau cymhwyster yn dibynnu ar y lefelau y maent wedi'u cyflawni, a nifer yr unedau y maent wedi'u cyflawni, bydd canlyniad crynswth ar ffurf dyfarniad, tystysgrif neu ddiploma. Y dyfarniad yw hanner TGAU maint 60 awr dysgu dan arweiniad, Tystysgrif yw 120 awr dysgu dan arweiniad, neu'r hyn sy'n cyfateb i TGAU o ran maint a Diploma yw'r hyn sy'n cyfateb i TGAU dwbl o ran nifer yr oriau dysgu dan arweiniad a'i faint.

Os na all dysgwr gyflawni'r nifer gofynnol o unedau i ennill un dyfarniad, cynigir ardystiad uned.

Mae Cyfeiriadur y Partneriaid Ymgynghorol wedi cael ei roi i bob corff dyfarnu. Awgrymodd JJ y dylai CCYSAGAUauC gysylltu ag unrhyw gyrff nad ydynt wedi bod mewn cysylltiad.

Cadarnhaodd JJ mai ysgolion sy'n penderfynu pa un o'r chwe chorff dyfarnu y maent yn ei ddewis ar gyfer cymhwyster.

MM: O ran y graddio, gydag Agored Cymru, rydym wedi cael gwybod bod llwyddo ar lefel dau yn gyfwerth â gradd B mewn TGAU. A fydd rhywbeth i gymharu gradd â llwyddo yn y gyfres newydd?

JJ: Am wahanol resymau nid yw CC yn gallu cymharu gwahanol fathau o gymwysterau.

MM: Ar hyn o bryd rydym yn cyflwyno Archwilio Bydolygon Agored Cymru ac roeddem yn meddwl mai eu dyddiad mynediad terfynol oedd 2027.

JJ: Medi 2026 yw'r garfan olaf i'r cymwysterau presennol. Gellir dod o hyd i gadarnhad ar gronfa ddata QiW <https://www.qiw.wales/>.

LJ: Dim ond dau gorff dyfarnu y mae CCYSAGauC wedi cysylltu â nhw hyd yn hyn i roi adborth ar yr unedau sy'n gysylltiedig â CGM.

CAM GWEITHREDU: CCYSAGauC i e-bostio'r cyrff dyfarnu eraill yn cynnig cefnogaeth ac adborth.

EE: Diolchodd i JJ am y diweddariad.

LJ: Gofynnwyd i swyddogion CCYSAGauC roi adborth i Agored Cymru ac i Pearson ac maent wedi derbyn amlinelliadau o'r unedau sgiliau sy'n ymwneud â CGM, sef Ffydd a Chredoau yn y Gymuned, Gwerthoedd ar gyfer Bywyd a Dewisiadau Moesegol.

Ar ôl adolygu, mae CCYSAGauC wedi rhoi adborth ac wedi cynnig enghreifftiau i'w cynnwys ac enghreifftiau o ddarllen i'w hystyried.

Mae CCYSAGauC wedi rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i Lywodraeth Cymru ynghylch y pryderon a yw unedau'r gyfres sgiliau yn ddigonol ar gyfer CGM gorfodol ynghyd â phryderon CCYSAGauC ynghylch y ffaith eu bod yn ddewisol i ysgolion eu cynnig ac yn ddewisol i ddysgwyr eu cymryd. O ran CGM gorfodol i bob myfyriwr blwyddyn 10 a blwyddyn 11, mae'r problemau'n parhau.

Mae'r ffaith bod Cymwysterau Archwilio Bydolygon Agored Cymru wedi cael eu dewis gan Gymwysterau Cymru i beidio â'u dynodi ar gyfer 2027 yn siomedig iawn i ysgolion. Mae'n gymhwyster newydd, dim ond eleni y mae rhai ysgolion wedi'i gymryd, ac mae rhai wedi bod yn ei wneud ers y ddwy flynedd ddiwethaf. Dyma'r cymhwyster sy'n tyfu gyflymaf, ac mae wedi dod yn hynod boblogaidd. Mae athrawon wedi gweithio'n galed iawn ar gynhyrchu adnoddau o safon a datblygu profiadau addysgu a dysgu cyfoethog a phwrpasol ar gyfer y set hon o gymwysterau. Mae'n broblem wirioneddol na fydd eu hangen mwyach ymhen 18 mis, mae'n greulon i'n hathrawon sydd wedi gwneud y gwaith caled a'r ymdrech.

Mae rhai ysgolion yn defnyddio'r cymhwyster cyfres ar gyfer ABaCh, neu'r cymhwyster Jigsaw ar gyfer ABaCh ledled yr ysgol ac ym mlynnyddoedd 10 ac 11. A fydd y ddau gymhwyster hyn yn cael eu dynodi i'w defnyddio ar gyfer ysgolion yn 2027 gan fod rhywfaint o gyfle o fewn y cymwysterau presennol hynny i archwilio rhai themâu CGM.

JJ: Cadarnhawyd mai cymwysterau a ariennir yn gyhoeddus yw cylch gwaith CC, ac os yw'r cymwysterau hyn yn cael eu hariannu'n fasnachol, maent y tu allan i gylch gwaith CC.

10. Cynadleddau EFTRE

Rhannodd Tyler Saunders, athro yn Abertawe, Pennaeth Addysg Grefyddol yn Bishop Gore ac aelod o Bwyllgor Gwaith CCYSAGauC gyflwyniad ar ei phrofiad yng nghynhadledd EFTRE yn Budapest.

Mynychodd TS gyda chyd-athro ac ariannwyd y daith gan CCYSAGauC.

Thema'r gynhadledd oedd '*The Art of Empowerment in RE*' ac roedd yn edrych ar gymuned, cymhlethdod, tosturi, ac ymrwymiad. Roedd y cynrychiolwyr yn cynnwys athrawon, academyddion a darlithwyr o bob cwr o Ewrop.

Y prif negeseuon oedd:

- Mae Cymru wedi datblygu'n gymharol dda o ran darpariaeth AG.
- Mae addysg hunaniaeth, gwerthoedd a bydolygon yn ganolog ledled Ewrop.
- Mae athrawon ym mhobman yn cael trafferth gyda materion dadleuol.
- Mae angen addysgu mwy cynnil ar ddealltwriaeth ryng-ffydd—yn enwedig cysylltiadau Iddewig/Mwslimaidd.
- Roedd rhwydweithio a throchi diwylliannol ymhlith yr agweddau mwyaf gwerthfawr.

CAM GWEITHREDU: Dosbarthu cyflwyniad TS i aelodau CCYSAGauC.

PL: Mae Cymru yn paratoi cais i letya cynhadledd EFTRE yn 2028 ochr yn ochr â phedair gwlad arall. Mae Prifysgol Metropolitan Caerdydd wedi rhoi dyfynbris i Swyddogion CCYSAGAUauC am becyn cynnal cynhadledd ar gyfer y digwyddiad hwn.

Mae diddordeb parhaus mewn cefnogi prosiect arddull Cynefin, sy'n archwilio hunaniaeth, cenedligrwydd a chred grefyddol. Rydym yn gobeithio dod o hyd i ysgolion ledled Ewrop sy'n fodlon partneru a chymharu sut mae "Cynefin" neu ymdeimlad o le a hunaniaeth yn cael ei ddeall mewn gwahanol wledydd. Bydd rhagor o wybodaeth yn dilyn unwaith y byddwn yn clywed yn ôl gan EFTRE.

11. Adroddiad gan y Pwyllgor Gwaith a gynhaliwyd ar 14-5-25

Roedd agenda cyfarfod y Pwyllgor Gwaith yn debyg i'r eitemau ar agenda heddiw.

Nid oes ymateb wedi dod gan Brifysgol Metropolitan Caerdydd i ohebiaeth CCYSAGauC yn mynegi pryder ynghylch y toriadau i'r Brifysgol.

Mae'r Pwyllgor Gwaith wedi cytuno nad oes angen cod ymddygiad ar wahân ar CCYSAGauC. Mae CCYSAGauC wedi cymryd cyngor pellach ac wedi sefydlu nad yw egwyddorion Nolan yn berthnasol yng Nghymru. Yr hyn sy'n berthnasol yw Fframwaith Moesegol Cymru, a sefydlwyd gan ran tri o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000. Dyma'r cod ymddygiad y gall CCYSAGauC gyfeirio ato. Mae hwn bellach wedi'i dynnu oddi ar yr agenda.

12. Diweddariadau

• REC (Kathy Riddick)

- Mae'r Cyngor Addysg Grefyddol wedi bod yn brysur iawn gyda chynnig Lloegr i ychwanegu Addysg Grefyddol at y cwricwlwm cenedlaethol.

Mae'r symudiad hwn yn mynd i ymgynghoriad pellach a dim ond os oes cytundeb eang o fewn y gymuned Addysg Grefyddol y bydd yn mynd rhagddo. Mae'r cynnig yn seiliedig ar fframwaith cenedlaethol y Cyngor Addysg Grefyddol, yn ddefnyddio dull crefydd a bydolygon. Er ei fod yn rhannu tebygrwydd â CGM yng Nghymru, disgwylir iddo gael ei weithredu yn wahanol.

- Cyfarfu'r Pwyllgor Addysg Grefyddol â Sam Rowlands AS, ar ôl trafodaethau yn y Grŵp Trawsbleidiol Ffydd. Roedd y Prif Swyddog Addysg Grefyddol eisiau deall: Pam mae nifer y myfyrwyr ar gyfer TGAU a Safon Uwch mewn Addysg Grefyddol wedi gostwng yn fwy sydyn yng Nghymru nag yn Lloegr. Effaith dileu'r fwrariaeth hyfforddi athrawon Addysg Grefyddol yn y ddwy wlad.

Bydd SR yn holi'r gweinidog addysg am gamau i sefydlu TGAU/Lefel A CGM a chryfhau nifer y darpar athrawon. Yn galw am adfer y fwrariaeth a chynnal dadl Diwedd y Dydd yn y Senedd ar bwysigrwydd CGM. Y nod yw cael datganiadau cefnogol ar gofnod cyn etholiadau'r Senedd y flwyddyn nesaf, yn hytrach na disgwyl newid polisi ar unwaith.

- Cynhaliodd y REC ei SRGM, lle cyfrannodd PL at drafodaeth panel werthfawr.
- Mae tymor LJ fel cynrychiolydd cyfetholedig Cymru ar fwrdd y REC wedi dod i ben. Roedd cyfraniad LJ yn cael ei werthfawrogi'n fawr. Mae'r REC bellach yn chwilio am aelod cyfetholedig newydd o Gymru i gynnal cynrychiolaeth o Gymru.

• PYCCGM (Phil Lord)

- Cyflwynodd Yvonne Roberts Adler, sy'n cefnogi dylunio cwricwlwm ar gyfer Llywodraeth Cymru, hyfforddiant ar gwricwlwm sy'n cael ei arwain gan bwrpas ac sy'n canolbwyntio ar brosesau.

Mae'r dull hwn yn pwysleisio proses a chyd-destun yr ysgol, yn hytrach na rhagnodi cynnwys penodol. Mae Lloegr, i'r gwrthwyneb, yn symud tuag at fodel safonol cynnwys, a all ffurfio sail cwricwlwm cenedlaethol os ceir consensws.

Awgrymodd adroddiad blaenorol gan yr OECD y dylai Cymru ddiffinio gwybodaeth yn fwy penodol, ond cadarnhaodd Yvonne fod Llywodraeth Cymru yn bwriadu cynnal ei dull sy'n cael ei arwain gan brosesau.

Pwysleisiodd bwysigrwydd sicrhau bod cynghorwyr a staff cymorth ysgolion wedi'u hyfforddi'n dda yn y model hwn.

Mae diddordeb mewn dod â chynghorwyr ynghyd i archwilio'r dull hwn yn fanylach.

- Rhoddodd Deborah Weston, sydd mewn cysylltiad rheolaidd ag Andrew Pierce yn CBAC, gyflwyniad ar y gostyngiad mewn ymgeiswyr Safon Uwch ledled Cymru. Bu'r drafodaeth yn canolbwyntio ar:
 - o Sut i wella niferoedd myfyrwyr
 - o Sut i gefnogi ardaloedd lle mae'r diddordeb yn gryfach
 - o Sut i rannu a hyrwyddo arfer effeithiol
- Mae manylion cyswllt wedi'u diweddaru ar gyfer ymgynghorwyr yn cael eu casglu. Unwaith y ceir caniatâd gan yr ychydig ymgynghorwyr sy'n weddill, bydd y rhain yn cael eu trosglwyddo i'w cynnwys ar wefan CCYSAGauC.
- Mae cyfarfod wedi'i drefnu gyda Sam Clutton (LIC) i drafod materion y mae hi wedi'u disgrifio fel cydlyniant cymunedol. Mae'r drafodaeth yn ymwneud yn fwy uniongyrchol â phryderon sy'n deillio o ddileu'r hawl i dynnu'n ôl. Mae LIC yn ceisio cael gafael ar unrhyw dystiolaeth anecdotaidd gan rieni ynghylch y mater hwn. Mae PL yn croesawu adborth i'w gyflwyno yn y cyfarfod.

- **Estyn (Gwawr Meirion)**

Adroddodd GM y canlynol:

Mae Estyn wedi cyhoeddi ei mewnwelediadau cynnar i'r adroddiad blynyddol. Mae'r mewnwelediadau hyn, sydd ar gael ar wefan Estyn, yn cynnig negeseuon cychwynnol ar draws y sector am gryfderau a meysydd i'w gwella. Bwriad rhannu'r canfyddiadau cynnar hyn yw cefnogi ysgolion yn gynharach yn y flwyddyn academaidd, gan nad yw'r adroddiad blynyddol llawn yn cael ei ryddhau tan ddiwedd mis Ionawr neu ddechrau mis Chwefror.

Dyniaethau a CGM:

- Mae mewnwelediadau cynnar ar gyfer ysgolion uwchradd yn nodi rhai diffygion yn ehangder a dilyniant dysgu yn y dyniaethau, sy'n aml yn gysylltiedig â newidiadau i gynllunio'r cwricwlwm.
- Bydd yr adroddiad blynyddol llawn yn cynnwys pennod bwrsasol ar y dyniaethau, gan gwmpasu sectorau cynradd, uwchradd, a sectorau nas cynhelir. Bydd y bennod hon yn cynnwys negeseuon sy'n berthnasol i CGM, ond ni ellir rhannu'r rhain eto gan fod y cynnwys yn dal i fynd trwy broses sicrhau ansawdd fewnol Estyn.

Cyfeiriadau at CGM mewn Adroddiadau Arolygu:

Mynegodd GW y pryderon nad yw CGM bob amser yn cael ei grybwyll yn benodol mewn adroddiadau arolygu.

- Mae Estyn yn gwerthuso ansawdd a safonau addysg ond nid yw'n archwilio cydymffurfiaeth, nac yn gweithredu fel rheoleiddiwr ond yn edrych ar ofynion gorfodol.
- Nid yw Estyn yn ffafrio unrhyw fodel dylunio cwricwlwm penodol; yr hyn sy'n bwysig yw'r effaith ar gynnydd disgyblion.
- Mae arolygwyr yn ystyried yr holl elfennau statudol, gan gynnwys CGM, wrth werthuso'r Cwricwlwm i Gymru.
- Ysgrifennir adroddiadau trwy eithriad, sy'n golygu mai dim ond pan fo cryfderau neu wendidau nodedig y crybwyllir CGM.
- Nid yw absenoldeb cyfeiriad penodol yn golygu bod CGM wedi'i anwybyddu; mae'n parhau i fod yn rhan o'r sylfaen dystiolaeth.

Camau Nesaf

- Unwaith y bydd y bennod ar y dyniaethau wedi'i chyhoeddi ddechrau'r gwanwyn, awgrymodd GM ddychwelyd i drafod y negeseuon allweddol yn fanylach.

EE: Soniodd mai cyfrifoldeb yr ALI yw cydymffurfio.

GW: Oherwydd cyfyngiadau amser, cynigiodd GM ymateb i gwestiynau yn fanylach ar ôl y cyfarfod.

- **Materion lleol / ymholiadau**

- Derbyniodd CCYSAGauC gais gan Geredigion ynghylch sut y gallant adolygu eu maes llafur o fewn y cyfnod statudol o 5 mlynedd. Ymatebodd CCYSAGauC gyda chynghor.
- RJ: Roedd Ceredigion wedi cynnal arolwg ymhlith ysgolion ar ddefnydd y maes llafur lleol presennol, derbyniwyd 9 ymateb ac nid yw rhai yn ei ddefnyddio neu nid ydynt yn ei gael yn ddefnyddiol iawn. Arweiniodd hyn at gyfarfod ar y cyd ag aelodau CYSAG ac athrawon i ddeall pethau o'r rheng flaen. Penderfynwyd cadw'r maes llafur presennol tan yr adolygiad swyddogol 5 mlynedd a darparu dolenni i adnoddau i helpu i gefnogi athrawon. Roedd RJ yn gwerthfawrogi cynghor CCYSAGauC.

13. Gohebiaeth

Gofynnodd Consortiwm Canolbarth y De am gynghor ynghylch Undeb Cristnogol sydd wedi'i sefydlu mewn ysgol. Mae CCYSAGAUC mewn trafodaethau â LIC ynghylch y mater hwn.

14. Unrhyw fater arall (i'w gytuno cyn y cyfarfod gyda'r Cadeirydd)

Nid yw JN, trawsgrifiwr cyfarfodydd CCYSAGauC, bellach yn gallu cynhyrchu cofnodion y cyfarfod. Diolchodd EE i JN am y gefnogaeth werthfawr wrth gynhyrchu'r cofnodion a diolchodd hefyd i SJ am gyfieithu.

15. Dyddiad y cyfarfod nesaf (CCB) – drwy Zoom, yn cael ei letya gan Gaerdydd, dyddiad ar hyn o bryd 19 Mawrth 2026.

Daeth y cyfarfod i ben am 13.05.